

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Reprezentarea corectă a cetățenilor români cu domiciliul în străinătate în Parlamentul României este esențială pentru asigurarea drepturilor democratice și a principiului egalității votului. În prezent, **circumscripția electorală nr. 43 - Diaspora este subreprezentată din cauza lipsei unui criteriu clar de determinare a numărului de mandate.**

Conform Constituției, „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român [...]”, iar „numărul deputaților și al senatorilor se stabilește prin legea electorală, în raport cu populația țării.”² Cu toate acestea, legislația actuală este deficitară în ceea ce privește asigurarea reprezentativității în Parlament a cetățenilor români cu domiciliul în afara țării.

Legea electorală - *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente* - stabilește faptul că „norma de reprezentare pentru alegerea Camerei Deputaților este de un deputat la 73.000 de locuitori”, iar „norma de reprezentare pentru alegerea Senatului este de un senator la 168.000 de locuitori.”³ În vederea stabilirii numărului de mandate ce revin fiecărei circumscripții electorale potrivit normei de reprezentare, „numărul locuitorilor care se iau în calcul este conform populației după domiciliu raportat de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen.”⁴ Or, populația după domiciliu se referă la persoanele cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României. Prin urmare, pe baza raportărilor Institutului Național de Statistică (INS) se poate determina doar numărul de mandate pentru fiecare circumscripție electorală din țară, nu și pentru circumscripția electorală nr. 43.

În absența unor dispoziții în cuprinsul legii care să stabilească numărul mandatelor pentru circumscripția electorală nr. 43 pe baza unor date statistice relevante, acestea i-a fost alocat în mod arbitrar un număr minim de mandate – 2 senatori și 4 deputați – fără o corelare reală cu numărul cetățenilor români din afara țării.

Pentru a corecta această inechitate, **propunem introducerea unui criteriu obiectiv pentru stabilirea numărului de mandate aferente circumscripției nr. 43 – Diaspora**, mai exact prin raportare la numărul cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, conform datelor furnizate de Direcția Generală de Pașapoarte din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Pe de altă parte, o a doua problemă semnificativă este faptul că, **deși legea electorală prevede actualizarea numărului de mandate pe baza datelor furnizate de INS, în practică această actualizare nu are loc.** INS realizează raportări semestriale, la 1 ianuarie și 1 iulie, privind populația după domiciliu, dar Anexa nr. 1 din lege, care stabilește numărul de mandate pentru fiecare circumscripție electorală, nu a fost niciodată modificată conform acestor date. Această

¹ Art. 61 alin. (1)

² Art. 62 alin. (3)

³ Art. 5 alin. (2) și (3)

⁴ Art. 5 alin. (4)

necorelare între realitatea demografică și numărul de mandate contribuie la o reprezentare incorectă a populației.

Este esențial ca stabilirea numărului de mandate să se realizeze pe baza celor mai recente date disponibile, pentru a asigura o reprezentare proporțională și corectă a cetățenilor. **Prezenta propunere legislativă stabilește un mecanism procedural clar pentru actualizarea numărului de mandate în funcție de realitatea demografică, care să fie aplicabil la fiecare ciclu electoral.**

Mai exact, în anul în care au loc alegeri parlamentare la termen, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) colectează datele de la 1 ianuarie raportate de către INS pentru circumscripțiile din țară, respectiv de către Direcția Generală de Pașapoarte pentru circumscripția nr. 43 - Diaspora. Pe baza acestora, AEP elaborează o propunere fundamentată privind repartizarea numărului de mandate, pe care o înaintează Parlamentului în termen de 15 zile de la data la care aceste date devin disponibile. În termen de 30 de zile de la primirea propunerii, Parlamentul actualizează, prin lege, numărul de mandate pentru Senat și Camera Deputaților pentru fiecare circumscripție electorală.

Având în vedere că INS publică aceste date în luna aprilie, am prevăzut un termen de 15 zile pentru AEP pentru a colecta și procesa aceste date, urmat de un termen de 30 de zile pentru Parlament, pentru a actualiza, prin lege, numărul de mandate pentru Senat și Camera Deputaților. Astfel, actualizarea numărului de mandate va fi finalizată cel târziu la începutul lunii iunie, adică cu aproximativ 6 luni înainte de organizarea practică a alegerilor, ceea ce este rezonabil și în conformitate cu bunele practici internaționale. În plus, este important de subliniat faptul că propunerea legislativă vizează exclusiv actualizarea numărului de mandate pe baza unor date statistice relevante, care reflectă realitatea demografică a momentului, fără a implica modificări structurale ale sistemului electoral. Prin urmare, acest mecanism nu afectează stabilitatea sau previzibilitatea legislației electorale.

De altfel, actualizarea periodică a numărului de mandate pe baza datelor demografice este o practică larg răspândită, recunoscută internațional, care contribuie la asigurarea unui proces electoral echitabil. Germania, Franța, Spania, Canada sunt doar câteva exemple de state unde numărul mandatelor este ajustat periodic în funcție de schimbările demografice.

Pentru a ilustra impactul propunerii, am realizat o simulare a actualei legislaturi, în conformitate cu datele statistice actualizate, respectiv cele raportate la 1 ianuarie 2024 de către INS pentru circumscripțiile din țară și de către Direcția Generală de Pașapoarte pentru circumscripția nr. 43 - Diaspora. Rezultatele arată că anumitor circumscripții li s-ar fi alocat mandate suplimentare (de exemplu, circumscripția 43 - Diaspora, 10 mandate în plus, și circumscripția nr. 25 - Ilfov, 3 mandate suplimentare), în timp ce numărul de mandate ar fi scăzut în alte circumscripții, precum Arad, Bihor, Brăila, Mureș:

Numărul circumscripțiilor electorale	Delimitarea teritorială a circumscripțiilor electorale	Populația după domiciliu la 1 Ianuarie 2024 (date INS, respectiv date Direcția Generală Pașapoarte)	Numărul de mandate de senatori pentru fiecare circumscripție electorală	Numărul de mandate de deputați pentru fiecare circumscripție electorală	Nr mandate Senat	Nr mandate Cdep	Nr mandate Senat cf legii actuale	Nr mandate Cdep cf legii actuale	Diferență Nr. mandate Senat	Diferență Nr. mandate Cdep
Circumscripția electorală nr. 1	Județul Alba	363472	216352891	497906849.1	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 2	Județul Arad	460267	2739684524	6305027397	3	6	3	7	0	-1
Circumscripția electorală nr. 3	Județul Argeș	610761	3635482143	8366589041	4	8	4	9	0	-1
Circumscripția electorală nr. 4	Județul Bacău	716717	4266122519	9818041096	4	10	4	10	0	0
Circumscripția electorală nr. 5	Județul Bihor	608968	3624928571	834230137	4	8	4	9	0	-1
Circumscripția electorală nr. 6	Județul Bistrița-Năsăud	323452	1925309524	4430849315	2	4	2	5	0	-1
Circumscripția electorală nr. 7	Județul Botoșani	457086	272075	6261452055	3	6	3	6	0	0
Circumscripția electorală nr. 8	Județul Brașov	641194	3816630952	8783479452	4	9	4	9	0	0
Circumscripția electorală nr. 9	Județul Brăila	321481	1913577381	4403849315	2	4	2	5	0	-1
Circumscripția electorală nr. 10	Județul Buzău	440041	2619291667	6027958904	3	6	3	7	0	-1
Circumscripția electorală nr. 11	Județul Caraș-Severin	300758	179022619	4119972603	2	4	2	5	0	-1
Circumscripția electorală nr. 12	Județul Călărași	294103	1750613095	4028806219	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 13	Județul Cluj	743731	4426970238	1018809589	4	10	4	10	0	0
Circumscripția electorală nr. 14	Județul Constanța	748503	4455375	1025346575	4	10	5	11	-1	-1
Circumscripția electorală nr. 15	Județul Covasna	221176	131652331	3029806219	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 16	Județul Dâmbovița	504311	300185119	6908169863	3	7	3	7	0	0
Circumscripția electorală nr. 17	Județul Dolj	687094	3970797619	9138273973	4	9	4	10	0	-1
Circumscripția electorală nr. 18	Județul Galați	623979	3714160714	8547657534	4	9	4	9	0	0
Circumscripția electorală nr. 19	Județul Giurgiu	258382	1537988095	3539479452	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 20	Județul Gorj	341928	2035285714	4683945205	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 21	Județul Harghita	323960	1928133333	4437806219	2	4	2	5	0	-1
Circumscripția electorală nr. 22	Județul Hunedoara	430736	2563904762	5900493151	3	6	3	6	0	0
Circumscripția electorală nr. 23	Județul Iași	275282	1638583333	3770786301	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 24	Județul Ialomița	991882	5904059524	1358742466	6	14	5	12	1	2
Circumscripția electorală nr. 25	Județul Ilfov	513734	1057940476	7037452055	3	7	2	5	1	2
Circumscripția electorală nr. 26	Județul Maramureș	509343	3031803571	697730137	3	7	3	7	0	0
Circumscripția electorală nr. 27	Județul Mehedinți	265968	1583142857	364339726	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 28	Județul Mureș	578250	3441964286	7921232877	3	8	4	8	-1	0
Circumscripția electorală nr. 29	Județul Neamț	547397	3258315476	7498589041	3	7	3	8	0	-1
Circumscripția electorală nr. 30	Județul Olt	410371	2442884524	5621520548	2	6	3	6	-1	0
Circumscripția electorală nr. 31	Județul Prahova	755851	4505244048	1036823288	5	10	5	11	0	-1
Circumscripția electorală nr. 32	Județul Satu Mare	378351	2252080198	5182890411	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 33	Județul Sălaj	237896	1416047619	3258849315	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 34	Județul Sibiu	467707	2783970238	6406845205	3	6	3	6	0	0
Circumscripția electorală nr. 35	Județul Suceava	763689	4545767857	1046149315	5	10	4	10	1	0
Circumscripția electorală nr. 36	Județul Teleorman	342040	2035952381	4685479452	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 37	Județul Timiș	763429	4538267857	1044423288	5	10	4	10	1	0
Circumscripția electorală nr. 38	Județul Tulcea	222451	132413095	3047213973	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 39	Județul Vâlcea	508929	3029329286	6971630137	3	7	3	7	0	0
Circumscripția electorală nr. 40	Județul Vrancea	381827	2290636905	537202274	3	5	2	6	0	-1
Circumscripția electorală nr. 41	Județul Vrancea	370751	220685119	5078780622	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 42	Municipiul București	2142929	127552976	2935319078	13	29	13	29	0	0
Circumscripția electorală nr. 43	Circumscripția electorală pentru cetățenii români cu domiciliu în străinătate	796743	4742517857	1091428767	5	11	2	4	3	7
TOTAL					140	310	136	312		

În concluzie, prezenta propunere legislativă urmărește să asigure o reprezentare corectă și proporțională a cetățenilor români din țară și din afara granițelor țării în Parlamentul României, prin adaptarea numărului de mandate în funcție de realitatea demografică.

În numele inițiatorilor,

Sen. George-Cătălin BOCHILEANU

Dep. Ștefan-Iulian LŐRINCZ

Sen. Ambrozio-Irineu DARĂU

Dep. Radu-Nicolae MIHAIU

Sen. Ana-Cynthia-Ioana PĂUN

Dep. Vlad-Ioan ȘENDROIU

Sen. Sorin-Gheorghe ȘIPOS

Dep. Dumitru VĂDUVA

[illegible]